

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Beste rozenvriend,

Gaan we dit jaar weer kunnen samenkomen? Het virus lijkt minder bedreigend te zijn. Na twee jaar onderbreking, met af en toe toch eens een kans om elkaar te zien en te spreken, vatten we onze activiteiten aan. We beginnen met de snoeicursus bij Blanche en Gust op 12 maart. Meer hierover vind je op onze website, waar je ook kan inschrijven. Zeker doen! De ervaren snoeimeesters krijgen de kans om anderen te leren hoe dit best gebeurt. Misschien verkies je om enkel samen te zitten met je vrienden. Na zoveel maanden doet dat deugd. Wat we verder samen kunnen doen, vind je in de agenda op de website.

Tijdens de jaarvergadering van 10 april zal Peter Cox van Pheno Geno Rozen spreken over hun speciale rozen. We verkiezen dan ook het bestuur van onze vereniging. Dat moet zo volgens onze statuten.

2 mei: bezoek aan Lens Roses en de Gentse Floraliën. Bij Lens Roses zullen we de rozen, o.a. 'Fortunes Double Yellow', in de serres bewonderen, rozen die enkel goed gedijen in warmere klimaten. We voorzien ook tijd om rozen te kopen. 's Middags trekken we naar Gent voor een vrij bezoek aan de Floraliën.

Noteer reeds volgende data.

- 11-12 juni Rozenfeest bij Casteels Rozen
- 17-20 juni 2022 meerdaagse reis: Rozentuinen rond de Loire
- 26 juni: bezoek aan de tuin van Geert en Rita Nica

In februari kriebelde het al bij veel leden. De drang om de snoeischaar vast te nemen en in actie te schieten wordt haast onweerstaanbaar. Nu kunnen we eindelijk beginnen. Voordat we aan het werk gaan, maken we de snoeischaar goed proper en scherp, waarna we ze smeren met een druppeltje olie. In de nieuwsbrief van maart-april van vorig jaar vind je hierover meer uitleg. Snoeitips vind je op onze website onder het tabblad **Rozen verzorgen**. Daar vind je ook tips voor de 'werkzaamheden' tijdens het jaar.

In deze nieuwsbrief brengen we het verhaal van 'Midsummersnow' van Martin Vissers, een roos die dit jaar reeds twintig kaarsen mag uitblazen. Roger Willeghems geeft een overzicht van Martin's bijdrage aan de rozenwereld. We zullen de komende jaren zeker nog veel mooie goede rozen van hem zien verschijnen. Roger brengt ook het boeiende verhaal van 'Comte de Chambord'. In de loop van de voorbije twintig jaar werden herbloeiende liaanrozen erg populair: Jos maakt een stand van zaken op en heeft enkele bedenkingen.

Het bestuur

'Midsummersnow', een gouden zondagskind

Bijna 10 jaar geleden, 5 Juli 2012, een heerlijk zomerse dag. Ideaal voor het Internationale Rozenconcorso van Den Haag in het Westbroekpark. Kennismaking bij een vroege lunch en dan aan het werk met jureren. In de late namiddag bij het copieuze diner in de feesttent, aangebouwd aan het plaatselijke restaurant, steeg de spanning bij het zeer internationale gezelschap rozenveredelaars.

Even terzijde, het was nog de tijd dat door de steden, waar de rozenconcorso's plaatsvonden, dit werd gezien als een uithangbord van prestige en aanzien. Dat mocht iets kosten. Dat is vandaag wel even anders door de beperkte budgetten.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Het was de eerste keer dat ik rozenvariëteiten op dit concours had. Aan een grote ronde tafel in het gezelschap van onder andere *Chris Warner, Gareth Fryer, Colin Dickson, Dave Kenny, Paul Zimmerman* voelde ik mij als aankomende en nog redelijk onbekende veredelaar als een vreemde eend in de bijt.

Maar lang duurde dat niet. Ik mocht tweemaal het podium op: Certificaat Goud trosrozen met 'Midsummersnow®' en voor de publieksprijs met 'Sweet Blondie®'. Dan begon ook het geroezemoes Gouden Roos en werd er vooral naar onze tafel en de tafel van Kordes gekeken. Daar zou de winnaar naar verwachting tussen zitten. Altijd spannend welk ras (nu van de vijfenveertig) zal winnen, vooral na zo'n afschuwelijke winter (Lelystad 4 febr. -22,9 °C) en een beroerd voorjaar als in 2012.

De Gouden Roos wordt gekozen door een vakjury die vijf keer per jaar de rozen keurt op eigenschappen als kleur, blad en gezondheid. Op de dag van het concours wordt deze vakjury aangevuld met een groot aantal genodigden uit binnen- en buitenland. Vijftig procent van de punten van de vakjury blijven staan. Omdat in Den Haag ook de inzenders mogen meekeuren, komt de internationale rozenwereld graag naar de eindkeuringen op deze dag. Het verdict voor Gouden Roos van de stad 's-Gravenhage 2012: 'Midsummersnow®'. Nooit heb ik zo fier op een podium gestaan als toen. Een droom die in vervulling ging.

In het kort, de lange geschiedenis van 'Midsummersnow®'.

Het begin: zondag 22 juli 2001. Verspreid over het land woeden er talrijke onweders. De bliksem veroorzaakt schade en op verschillende plaatsen zijn er overstromingen. In Semmerzake valt er op 1 uur tijd 51,1 mm neerslag; in Brasschaat wordt op 24u tijd 103,0 mm neerslag gemeten en in Brecht 82,8 mm. In Herselt brengt amateur veredelaar Martin Vissers stuifmeel van 'Rush®' (L. Lens, 1983) aan op de stampers van de heesterroos 'ORYbrt'. 'Rush®', slechts één generatie verwijderd van de botanische species *Rosa multiflora*. Het was van begin af aan mijn bedoeling te werken met variëteiten, die dicht aanleunden bij de oude en botanische rozen. 'ORYbrt', gebruikt als moederplant is een heel ander verhaal. Ik had deze aangeschaft bij wijlen *Jef Orye (1934-2008)*, de veredelaar van o.a. 'Poustinia' en 'Rose of Hope'. Jef beweerde dat 'ORYbrt' een nakomeling was van 'Echo' (L. Lens, 1970). Let ook op de verwijzingen in de twee namen: BRT en Echo, in de jaren 1961 tot 1973 een bekend programma op de TV. Zelf heb ik nooit enig verschil kunnen opmerken tussen beide variëteiten. Ik ga ervan uit dat het hier wel degelijk om de roos 'Echo' van *Louis Lens* ging.

2001 was het eerste jaar dat ik kruiswerk deed. In de herfst van 2000 was ik lid geworden van "Rosica, Vlaamse Vereniging Amateur Rozenveredelaars". Daar kreeg ik de passie van rozenveredeling te pakken en werden mij de basisbeginselen ervan bijgebracht. In de serre stonden 31 verschillende moederplanten opgepot in 30 liter containers. In totaal werden hierop 265 bestuivingen gedaan. Het resultaat hiervan was 107 bottels met daarin totaal 914 zaden. Zonder de "drijvers" van de watertest werden er 743 stuks gezaaid. Slechts 221 zaailingen, unieke nieuwe roosjes dus, zagen het levenslicht en werden verspeend en verder uitgeplant voor opvolging. Mijn gemis aan ervaring leverde deze minder goede verhoudingen op tussen het aantal kruisingen, bottels en zaden. Buiten 'Midsummersnow®' werden echter uit dit beperkte aantal zaailingen toch volgende toppers geselecteerd, allen uit

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

verschillende ouders: 'Peter Paul Rubens', 'Taxandria®', 'Eeuwige Passie®', 'New Dreams®' en 'Sweet Blondie®'. Uiteindelijk toch een zeer uniek en geslaagd eerste jaar.

Knoppen van 'Midsummersnow'

De enige bottel van de kruising 'Echo 'x 'Rush®' waaruit 'Midsummersnow®' zou ontstaan, werd op 20 oktober 2001 geogst. Deze bottel bevatte 27 zaden waarvan 16 "loze". De andere 11 werden op 15 december gezaaid. In januari 2002 verschenen er 10 zaailingen die werden verspeend, elk met hun eigen VMX-nummercode en nadien op het proefveld uitgeplant. Van de veel belovende 'VMX2040', de uiteindelijke 'Midsummersnow®', werden er dat jaar 3 stuks geoculeerd. In 2003 nogmaals 3 stuks, in 2004 21 stuks en 23 stuks in 2005.

De Franse vereniging "Rosa Gallica" (opgeheven in 2012) met *François Joyaux* als voorzitter, bekend van zijn boeken over oude en historische rozen, deed in 2004 een oproep om variëteiten in te sturen voor het 3de Concours voor nieuwe rozen van amateur veredelaars. Dit zou in september 2006 doorgaan in het Parc floral de La Source in Orléans, samen met het 48ste Internationale Concours. Nieuwsgierig om te weten wat anderen van mijn selecties vonden, trok ik mijn stoute schoenen aan en zond 2 variëteiten onder nummer in: 'VMX2040' en 'VMX2055', later

benoemd 'Midsummersnow®' en 'Sweet Blondie®'. Deze laatste werd bekroond met de Gouden Medaille. 'Midsummersnow®' behaalde het 1ste Certificaat van Verdienste (Prijs Descemet). Dit succes beïnvloedde mijn beslissing om rozenveredeling professioneel verder te zetten. Er werden afspraken met kwekers gemaakt voor vermeerdering en vanaf 2007 werden rozen ingestuurd naar enkele internationale rozenconcoursen. Voor mij vooral belangrijk om ook in andere klimaatzones en omstandigheden mijn rassen te kunnen volgen.

Doop van 'Midsummersnow'

Op initiatief van *André Casteels* werd ter gelegenheid van de Rozendag van de Landelijke Gilden in Putte op 24 augustus 2008 de 'VMX2040' boven het doopvont gehouden als 'Midsummersnow®' ('VISsnowit'). *Cathy Berx*, de nieuwe gouverneur van Antwerpen en *Piet Vanthemsche*, voorzitter Landelijke Gilden, waren dan ook bijzonder fier om respectievelijk het meter- en peterschap op zich te nemen.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Vanwaar de naam voor deze roos? Ik vond het zelf nogal voor de hand liggend: in hoogzomer een wit bloementapijt op de struik en een wit rozenbladestapijt eronder: Midsummersnow!

De successen op de internationale concoursen lieten ook niet lang op zich wachten:

Martin bij de Eliteroos 2010 van LeRoeulx: 'Midsummersnow'

LeRoeulx 2009, Gouden Medaille.
Hradec Králové 2009, Prijs voor de mooiste perkroos van de Floristic High School Competitie.
LeRoeulx 2010: Rose Elite du Roeulx. Het was de eerste keer dat deze prijs werd toegekend. Deze prijs wordt door de deelnemende rozenveredelaars toegekend en gekozen uit alle prijswinnaars van het voorgaande jaar
Hradec Králové 2011, Certificaat.
Den Haag 2012, Certificaat Goud en Gouden Roos van stad Den Haag.
St.Albans (RNRS) 2015, Kwaliteitscertificaat Gold Standard® Rose.

Elk jaar bij de wedstrijden in zowel LeRoeulx, Den Haag als in Baden-Baden, waar 'Midsummersnow®' in grote perken is aangeplant, sta ik er nog steeds bewonderend naar te kijken en ervan te genieten.

Midsummersnow®

Een spectaculair doorbloeiende lagere trosroos (80 cm) met donkergroen blad. De bloeiperiode begint vroeg in de zomer en loopt door tot de eerste vrieskoude. De talloze crèmegelige knopjes met rozerode blos openen zich eerst als een klassieke theehybride bloem in miniatuur, heel romantisch, wit van buiten en romigcrème in het midden om nadien uit te bloeien tot een goed gevulde bloem van 5cm doorsnede, zuiver helderwit waartegen de gele stuifmeeldraden heel opvallend afsteken. De regenvaste bloemen staan dicht gegroepeerd in grote trossen. Elke tak is als een boeket op zichzelf. Ideaal ook voor in de vaas. Opvallend in binnenruimtes is dan de heerlijk zachte bloemengeur. De jonge takken in knop met hun aparte purperrode kleur voegen een extra sierwaarde toe. Vooral prachtig in zonnig tegenlicht. Kortom, in totaliteit een heel charmante en evenwichtige struik. Midsummersnow® is een groeikrachtige, ziektebestendige en onderhoudsvriendelijke roos. Zowel als solitair, perk of pot een sieraad in elke tuin.

Martin

Martin Vissers en zijn rozen

Wie is Martin Vissers?

Martin is een "babyboomer", geboren in Wermhout bij Zundert, bij de Belgisch-Nederlandse grens, uit een Belgische vader en een Nederlandse moeder, afkomstig uit Breda. Hij voelt zich een Kempense Belg in hart en nieren! Daarom benoemde hij één van zijn eerste rozen 'TAXANDRIA®' wat de Romeinse naam

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

is voor de Kempen. Met deze moschata hybride behaalde Martin zijn eerste Gouden Medaille in Baden-Baden in 2009. 'Taxandria®' is een kruising van 'Echo' x 'Alden Biesen®'.

Tuinieren deed hij al van jongs af aan. Zo bloeiden in zijn tuin de blauwe Himalaya papaver (*Meconopsis betonicifolia*) en nog vele andere moeilijk te houden planten. Maar nog geen rozen want Martin wist niet hoe ze te verzorgen, ziektevrij te houden en te snoeien. Oude en historische rozen interesseerden hem wèl.

Een nieuwe wereld ging voor hem open door zijn kennismaking met onze Belgische rozenveredelaar **Jef Orye** (1964-2008). Jef had met *Rosa* 'Poustinia®' prestigieuze prijzen behaald in Monza (Brons), Kortrijk (Goud), Bagatelle (Zilver) en een Eerste Prijs in Lyon. Jef was toen voorzitter van Rosica, de vereniging van de Vlaamse Amateur Rozenveredelaars, waar Martin nu zelf voorzitter van is.

De invloed van Louis Lens

Martin is een grote fan van Louis Lens. Uit zijn boek **Louis Lens, De Elegantie en de Roos** haalde Martin heel veel inspiratie en om zijn droom waar te maken. Op pagina 148 schrijft Louis namelijk het volgende:

“Nu ik weet waar ik met het veredelen naartoe wil, beseft ik dat ik minstens vijftig jaar te vroeg zal sterven. Daarom wil ik ideeën geven aan anderen. Het is een beetje mijn geestelijk rozentestament, een legaat voor ieder die het wil gebruiken.”

Louis Lens leerde hem dat rozen kruisen niet moeilijk is en dat iedereen dat kan. Het kruiswerk op zich is niet het grootste probleem, het selecteren is dat des te meer! Ook het kiezen van de goede vader- en de minstens even goede moederplant is essentieel om vernieuwende, gezondere en mooiere rozen te creëren. Rozenveredelaars zijn kunstenaars die niet als schilders met penseel en verf werken, maar met penseel (of de vinger) en de schaar. Bovendien is inmiddels ook de computer een onmisbaar hulpmiddel geworden. Rozen veredelen is allang niet meer een romantische en/of poëtische hobby maar een ernstige stiel geworden. Vandaag is het een zeer technische wetenschap waar erfelijkheid, plantenziektekunde, statistiek, fysiologie en biotechnologie de hoofdrol spelen.

Cursussen over Plantenveredeling en Erfelijkheidsleer bij **ILVO**, het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek in Melle, hebben hem hierbij goed geholpen.

Martin is 10 uur per dag “doende” met rozen en 60 % daarvan gebeurt achter zijn computer. Op zoek gaan naar stambomen van rozen vertegenwoordigt hierbij het leeuwenandeel in tijd. Het is immers belangrijk te weten hoeveel chromosomenparen in de ouderplanten aanwezig zijn. Welke ouders kan je wèl met elkaar kruisen en welke niet? That is the question!

Martin's rozenseries

No Nonsense-Rozen

Dat is het leidmotief van Martin: het veredelen van rozen zonder zorgen!

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Niet alleen de bloemen moeten mooi zijn. Want de hele plant moet evenwichtig zijn, mooi en interessant, en ook zonder bloemen een toegevoegde waarde geven aan de tuin. Bovendien moeten de rozen onderhoudsvriendelijk zijn, ook voor de liefhebbers zonder groene vingers. De rozen moeten heel gezond zijn en bovenal heel rijkelijk bloeien.

Het beste voorbeeld is 'Midsummersnow'® ('VISsnowit') die door al deze kwaliteiten in 2012 de **Gouden Roos van Den Haag** in de wacht sleepte. Het is een spectaculaire witte trosroos met bloemtrossen tot 80 cm lang en met donkergroen blad. Ze begint heel vroeg te bloeien en gaat daarmee onophoudelijk door tot de eerste vrieskou.

Maken ook deel uit van zijn serie No Nonsense-Rozen: 'Sweet Blondie'®, 'Ohara'®, 'Esprit d'Amour'® ('Europa Nostra'), 'August Deusser'®, 'Taxandria'®, 'Coloma'®, 'Salut à Luxembourg'®, 'Talbot House'® en 'Eeuwige Passie'®. Martin maakt geen geheim van de ouders van zijn rozen: "al doe je meermaals dezelfde kruising, steeds zal het resultaat anders zijn."

'Sweet Blondie' (Foto: JR)

Grandeur Roses

Dit zijn sterke klasserozen die vernieuwend zijn qua kleur en geur.

'Vesalius' (foto: MV)

Ze hebben dan ook toepasselijke namen gekregen als daar zijn 'Peter Paul Rubens'®, 'Vesalius'®, 'Minerva'®, 'Prinses Claire van België'®, 'Princesse Stéphanie Grande-Duchesse Héritière de Luxembourg'®, 'Jean Robie'®, 'Soroptimist Woman's Voice'®, 'Lions Charity'® en 'Paleis Soestdijk'®.

Fisser Roses

Deze worden geselecteerd op hun fantastische geur en kleur, sterkte, gezondheid en "English look". Maken deel uit van deze serie: 'Faustinia'®, 'Floriana'®, 'Jolandia'®, 'Graziana'®, 'Chiardina'®, 'Eufemia'® en 'Carmina'®.

Paniculata Roses

Van miniaturrozen, bodembedekkers, heesterrozen tot en met klimrozen, maar allen hebben dezelfde eigenschappen: honderden tot duizenden enkelvoudige, meestal geurende bloemetjes staan in tros en een piramide vormend op de stengel. Deze bloempluimen kunnen tot 50 cm en zelfs langer worden en hebben steeds een vol bouquet zoals bij: 'Iduna'®, 'La Belle Rouge'®, 'Abellio'®, 'Ohara'®, 'Esprit d'Amour'®, 'Taranis'®, 'Levana'®, 'Green Connection Sweet'®, 'August Deusser'®, 'Frigga'® en 'Lady Pinky'®.

'Abellio' (foto: JR)

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Heester- en landschapsrozen, klimmers

Deze reeks bestaat uit: 'New Dreams®', 'Rouge de Chine®', 'Mariage Parfait®' en 'Red Passion®'.

Persica-hybriden

Dit zijn de rozen met opvallende oogjes of met blozende bloemblaadjes: 'Persian Eyes®', 'Persian Sun®' en 'Persian Dawn®'. Martin bracht ook de eerste persica klimroos 'Persian Dawn®' uit die al heel goede resultaten behaalde op verschillende concours. Bovendien staan er nog enkele veelbelovende persicahybriden op zijn proefvelden.

Rosy Boom®

Deze reeks belooft een "zee van bloemen die uit wel een miljoen bloemen lijken te bestaan".

Ze werden in 2018 voor het eerst op de Boskoopse noviteitenbeurs "Garden Trials and Trade" gepresenteerd. Onder dit rozenmerk van Diderik Heintje Baumschulen uit Duitsland worden deze rozen in Nederland door Rosa Mundo en Lakei Boomkwekerijen vermeerderd en gekweekt. De rozen zijn volgens de bedrijven winterharde doorbloeiers, die lange pluimen vormen (zie de *Paniculata's*). De rozen geuren bovendien zoetig, wat bijen en andere insecten aantrekt. De variëteiten zijn 'Limone', 'Mini', 'Pink', 'Rosa', 'Rot' en 'Weiss'.

'Persian Dawn' (foto: MV)

Hoe ziet Martin de evolutie van de roos in de toekomst?

Voor de stedelijke, gemeentelijke en landelijke plantsoenen gaat de nadruk liggen op rozen met een minimum aan onderhoudskosten. Op eigen wortel gekweekt zouden ze een veel langer leven hebben en geen wildgroei ontwikkelen. Bovendien zijn oculerders steeds moeilijker te vinden en ook een kostenverhogende factor.

Door de toenemende schaarste aan bouwgrond worden tuinen steeds kleiner. Plantenliefhebbers worden meer en meer "verbannen" naar een appartement. Als ze al een (klein) terrasje hebben zullen ze het daar moeten doen met kleine (pot)roosjes, liefst met een continue bloei en een perfecte gezondheid.

De stijgende transportkosten zullen de rozenkwekers, om winstgevend te blijven en te overleven, verplichten tot het kweken van kleinere en compactere roosjes.

De belangrijkste bekroonde rozen van Martin Vissers:

Met 'Taxandria®' schoot Martin in 2009 zijn eerste hoofdvogel af in Baden-Baden met de Gouden Medaille voor heesterrozen, de Gouden Medaille voor heesterrozen en 'The Rose of the Year' in Monza, de gouden Medaille voor heesterrozen in Lyon en Hradec Kràlové.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

'Esprit d'Amour®' /' Europa Nostra®'

Gouden Medaille voor heesterrozen en 'The Rose of the Year' in Monza (2012), Gouden Medaille en 'Best of the Best' in La Tacita (2015), Gouden Medaille voor heesterrozen in Monaco (2016).

'Midsummersnow®'

Gouden Medaille Floribunda (2009) en Rose Elite du Roelux (2010), Gouden Medaille Kortrijk (2010), Gouden Roos en Gouden Medaille cat. trosrozen Den Haag (2012), Gold Standard® Rose St.Albans (RNRS) 2015.

De rozen van Martin met het *Excellence Rozen* kenmerk (sinds 2018)

'La Belle Rouge®' (2021, rechts, foto MV), 'Jean Robie®'(2020 links, foto JR) en 'Taxandria®' (2020)

Roger

Nog rozen met blote wortel planten?

We kunnen nu nog rozen met blote wortel kopen en planten. Omdat je rozen plant om er jaren plezier van te hebben, is een goede start heel belangrijk. Als we ze op de correcte manier planten, genieten we jaren van mooie planten. Een ruime plantput graven en de uitgegraven grond verbeteren met compost of bodemverbeteraar en een handvol beendermeel of viviroot geeft de wortels de beste voorwaarden om goed te groeien. Een goed wortelstel is nodig voor een goede groei. Eventueel kunnen we de natte wortels nog bestrooien met mycorrhizae. Deze bodemschimmels verhogen de voedingsopname van de wortels. Ze zijn ook al aanwezig in DCM Viviroot. We zetten de roos in de plantput zodat de wortels goed gespreid staan en vullen aan met het grondmengsel, letten er op dat de entplaats enkele centimeters onder de grond zit en drukken de grond lichtjes aan zodat die goed contact met de wortels maakt. We geven ruim water. Dat doen we ook met de rozen die we voorbije herfst geplant hebben. Het is beter om een keer per week een emmer water te geven, dan elke dag een klein beetje. De omgeving van de wortels moet voldoende vochtig zijn voor de ontwikkeling van deze wortels en voor een efficiënte opname van voedingsstoffen. Binnenkort kunnen we ook rozen in pot kopen. Om deze te planten wachten we best tot ze goed wortels ontwikkeld hebben, dan blijft het plantsubstraat goed samen

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

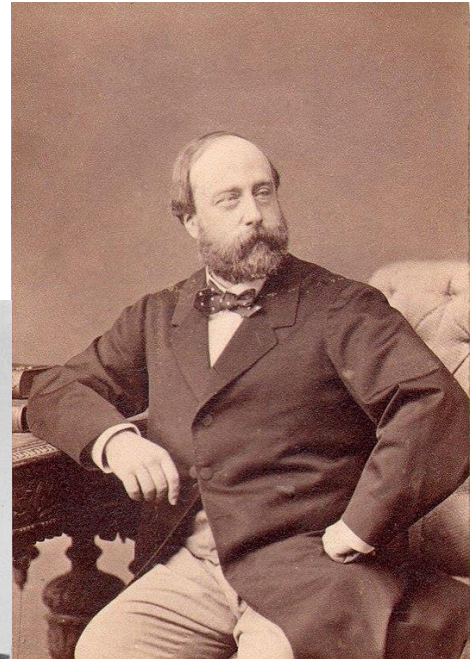
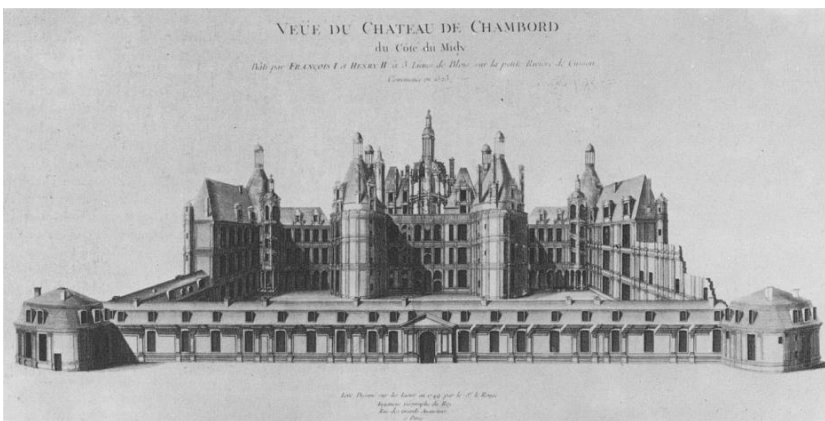
Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

De roos 'Comte de Chambord' (1820-1883)

In onze vorige nieuwsbrief hadden we het over de roos genoemd naar **Duchesse du Berry**.

Zij is de moeder van **Henri d'Artois, duc de Bordeaux**, die u waarschijnlijk beter bekend is als (de roos) '**Comte de Chambord**'.

Henri werd geboren in het 'palais des Tuileries' van Parijs op 29 september 1820 en was de postume zoon van Charles-Ferdinand d'Artois, duc de Berry.

Henri d'Artois, Comte de Chambord

Omdat zijn geboorte het voortbestaan van de "legitieme" tak van de Bourbons verzekerde, noemde de dichter Lamartine hem "*l'enfant du miracle*".

Bij zijn doopsel, op 1 mei 1821, kreeg hij het prestigieuze Château de Chambord als cadeau.

Op 15 november 1846 trouwt hij met Marie-Thérèse van Modena. Hun huwelijk bleef kinderloos.

Hij was van 1844 tot 1883 troonpretendent voor de Franse kroon als Henri V.

Hij was de laatste wettelijke afstammeling van het Capetingse huis van de Bourbons.

Zijn dood in 1883 was het begin van een nog steeds durende ruzie tussen de Bourbons en de Orléans over welke familie de meeste aanspraken kan maken op de Franse kroon (mocht Frankrijk ooit nog terug een koninkrijk worden, wat hoogst onwaarschijnlijk is, maar de geschiedenis is geen exacte wetenschap nvr.).

De moord op zijn vader, duc de Berry

Deze man hield er een ganse reeks maîtresses op na. Zijn vrouw Caroline, Duchesse de Berry, is voor hem slechts een bijkomende minnares. Marie-Sophie Delarochette schenkt hem een zoon Ferdinand. Met Louise Barré krijgt hij een meisje dat ze Caroline noemt. Amy Brown, zijn eerste liefde, kreeg met hem twee meisjes die hij nog regelmatig bezoekt.

En als zijn "La belle Virginie Oseille" op 13 februari 1820 's avonds in de opera danst gebeurt het drama. Zijn vrouw Caroline is twee maanden zwanger en omstreeks 23 uur wil ze moe naar huis. Galante heer, die hij is, begeleidt hij haar naar hun koets. Het is bij het terugkeren naar de opera, waar zijn Virginie hem rendez-vous had gegeven dat het drama gebeurt: hij wordt neergestoken door een bonapartist en overlijdt de volgende dag aan zijn verwondingen.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Zeven maanden nadien wordt Henri, de latere comte de Chambord vaderloos geboren.

Compte de Chambord in het tumultueus Frankrijk van na de Franse Revolutie van 1789

Hij, Henri, is de achterneef van de Franse **koning Louis XVIII**. Die regeerde van 1815 tot 1824 en, intelligent en pragmatisch als hij was, slaagde hij er wonderwel in de monarchie te laten accepteren door een bevolking die erg geleden had onder de Franse Revolutie van 1789 en Napoleon Bonaparte (1802-1815).

Bij zijn geboorte is Henri derde in de erfopvolging na zijn grootvader, comte d'Artois, de toekomstige **koning Charles X** die regeerde van 1824 tot 1830, de broer van Louis XVIII.

Als Charles X in 1830 de royalisten een vergoeding toekent voor de schade die ze geleden hadden onder de Franse Revolutie van 1789 en de kerk haar bezittingen teruggeeft, breekt er in Parijs een opstand uit en moet hij aftreden. Zijn zoon, Louis XIX, die hem normaliter zou opvolgen, bedankt evenwel voor de eer.

Henri is dan negen jaar en wordt door de Bourbons als volgende wettelijke koning van Frankrijk aanzien, maar het is **Louis-Philippe d'Orléans** (1773-1850) die door de kamer van afgevaardigden als koning verkozen wordt. Zijn regeerperiode van 1830 – 1848 wordt in Frankrijk “La monarchie de juillet” genoemd.

Henri vertrekt dan met zijn Bourbons in ballingschap naar Engeland. Van dan af tot aan zijn dood zal hij zich de titel **Comte de Chambord** toe-eigenen.

In april 1832 ontscheept zijn moeder, Duchesse du Berry, in het Zuid-Westen van Frankrijk, om een opstand uit te lokken en zo haar zoon, en onrechtstreeks zichzelf als zijn voogd, op de troon te krijgen, maar ze mislukt in haar opzet. Zij wordt gearresteerd en gevangen gezet in de citadelle van Blaye. Ze bevalt er van een meisje dat de vrucht zou zijn van haar geheim gehouden huwelijk met de comte de Lucchesi-Palli. Door dit huwelijk verliest ze de Franse nationaliteit en krijgt ze de Italiaanse nationaliteit, en zo vormt ze geen gevaar meer voor de Franse Orléans familie en wordt ze vrijgelaten.

De Bourbons verlaten Engeland om zich te vestigen in het koninklijk paleis van Praag. Daar wordt de **Compte de Chambord** door onder meer jezuiten in absolutistische en ultramontane (= hoge mate van pausgezindheid) geest opgevoed.

Op 13-jarige leeftijd (in 1833) wordt men volgens de Franse wet volwassen en protesteert hij als wettelijke troonpretendent tegen het onwettige koningschap van **Louis-Philippe I**. In oktober 1836 moet de koninklijke familie Praag verlaten en installeert ze zich in Goritz bij Wenen, waar de eerder tot aftreden gedwongen **Charles X** op 6 november overlijdt.

Vanaf 1832 ontstonden er onder **Louis-Philippe I** hevige onlusten. **Louis Napoléon Bonaparte** pleegt in 1836 en 1840 twee keer een complot. In 1846 breekt er een zware economische crisis uit. Al deze gebeurtenissen doen het regime van Louis-Philippe wankelen en hij moet in 1848 aftreden.

De tweede republiek wordt uitgeroepen.

Van februari tot november 1848 bestuurt een voorlopige regering het land. In juni 1848 komen de Parijse arbeiders en ambachtslieden massaal in opstand waarbij 4.000 doden vallen.

In december wordt de populaire en conservatieve **Louis Napoléon Bonaparte** president. Maar een ultra conservatieve regering beperkt het algemeen kiesrecht, controleert het onderwijs en beperkt de persvrijheid. Het volk voelt zich verraden.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Daarop pleegt Louis Napoléon Bonaparte op 2 december 1851 een staatsgreep. Hij wordt op 20 december door een volksstemming met een verpletterende meerderheid voor tien jaar tot **president** van de tweede republiek verkozen. Door de nieuwe grondwet van januari 1852 krijgt hij de titel van "**Prince Président**". Hij herstelt het algemeen kiesrecht.

Het tweede Keizerrijk

In november 1852 wordt door een nieuwe volksstemming het keizerrijk uitgeroepen en wordt hij, met steun van de Franse industriëlen, **Keizer Napoléon III**.

Nu kent Frankrijk een bloeiende periode. Napoléon III wint oorlogen, in de Krim tegen de Russen en in Italië tegen de Oostenrijkers. Hij herstelt de contacten met Engeland. De Fransen vestigen zich in China en in Algerije. Maar in Mexico moet hij zich onder druk van de Amerikanen terugtrekken. In 1870 laat hij zich misleiden door een provocatie van Bismarck en verklaart hem de oorlog. Hij verliest die in Sedan en wordt tot 19 maart 1871 gevangen gehouden door Bismarck. Na zijn vrijlating vlucht hij naar Engeland.

Napoléon III in 1870 gevangen genomen door Bismarck

De derde republiek

Die wordt in september 1870 uitgeroepen en zal onder 14 elkaar opvolgende presidenten stand houden tot aan de 1ste Wereldoorlog in 1940.

Waarom Comte de Chambord nooit koning werd.

- Als Charles X in juli 1830 tot aftreden gedwongen wordt en zijn zoon Louis XIX verzaakt aan de troon, is Comte de Chambord de wettelijke troonpretendent, maar Louis-Philippe I wordt door de kamer der afgevaardigden verkozen tot koning.
- Comte de Chambord claimt zijn wettelijk recht op de troon als Henri V. Hij blijft in de oppositie onder de "monarchie de juillet", de tweede republiek en het tweede keizerrijk.
- Gedurende heel voornoemde periode blijft hij onderhandelen voor een terugkeer als koning
- Eind oktober 1873 begint men aan de voorbereidingen voor de definitieve terugkeer van koning Henri V naar Frankrijk. Hij verblijft incognito in Frankrijk.
- Het grote struikelblok blijft echter de erkenning van de tricolore vlag met de drie kleuren van de vrijheid (Franse Revolutie van 1789), waar Henri V niet wil van weten. Koppig houdt hij vast aan de witte vlag van zijn voorvaders, royalisten. Daarop worden op 31 oktober de werkzaamheden voor zijn terugkeer definitief stopgezet.
- Op 20 november 1873 stemt de Assemblée de verlenging van het presidentieel mandaat van zeven jaar van Mac-Mahon. De republikeinen blijven nu in de meerderheid en een terugkeer van de monarchie is niet meer aan de orde.
- Henri V, comte de Chambord, keert terug naar Frohsdorf waar hij op 24 augustus 1883 overlijdt.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

De beschrijving van deze uitzonderlijke roos laten wij over aan minstens even belangrijke rozenkenners Charles & Brigid Quest-Ritson in hun "Encyclopedia of Roses":

De roos 'Compte de Chambord' is een Portlandroos en één van de populairste want één van de beste van alle 19de eeuwse rozen. De bloemen zijn donkerroze in het midden en lichter roze langs de randen. Ze zijn komvormig, de buitenste bloemblaadjes buigen mooi terug en de binnenste hebben een grof gekwartierde vorm. De bloemblaadjes zijn teer zodat bij vochtig weer bloemknoprot kan ontstaan maar de bloei is zo rijk dat er in de loop van het seizoen genoeg bloemen kunnen bewonderd worden. Ze zitten in kleine dichte trossen, meestal 3 tot 5 bloemen, aan stevige, gestekelde, bladrijke takken. De struik heeft een stijve, opgaande groeiwijze en kan soms vatbaar zijn voor sterroetdauw.

Herkomst: Moreau-Robert, Frankrijk, 1860

Ouders: 'Baronne Prévost' x 'Portland Rose'

Bloemgrootte: 8 cm

Geur: sterk en zoet

Hoogte/Breedte: 1,75 m/1,25 m

Het is een goede doorbloeier.

'Compte de Chambord' (foto André Eve)

Controverse tussen de rozen 'Compte de Chambord' en 'Madame Boll'

In zijn "Nouvelle Encyclopédie des Roses anciennes" schrijft François Joyaux wat volgt:

In 1967 schrijft Graham S. Thomas in de catalogus van de kwekerij Sunningdale verkeerdelijk dat 'Madame Boll' een synoniem is voor 'Comte de Chambord'.

'Comte de Chambord' van Robert et Moreau uit 1860 verdween heel vlug van de markt.

'Madame Boll' ('Baronne Prévost' x 'Duchesse de Portland') is een variëteit uit 1843, verkregen door Daniel Boll, een naar de Verenigde Staten geëmigreerde Zwitser. Ze werd slechts in 1859 in Europa gecommmercialiseerd door Joseph Boyau uit Angers. En het is die roos die vandaag verkocht wordt onder de foutieve naam 'Comte de Chambord'.

'Madame Boll' (foto André Eve)

Maar in de catalogus van André Eve staan beide rozen apart vermeld (zie foto's).

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

Zijn 'Madame Boll', 'Madame Knorr' en 'Comte de Chambord' dezelfde rozen ?

Roger

Herbloeiende liaanrozen: een nieuwe trend bij rozen?

Over insectvriendelijke rozen heb ik het in 'Houden bijen van rozen' in vorige nieuwsbrief gehad. Hier weiden we even uit over de herbloeiende liaanrozen. Wat is er nieuw bij de liaanrozen?

De klassieke liaanrozen

Klassieke liaanrozen of ramblers zijn de reuzen tussen de rozen. Ze worden in grotere tuinen toegepast om met hun enorme bloemenrijkdom muren en minder fraaie delen op te lichten en kunnen tijdens de zomer bijvoorbeeld een oude boom vol bloemen zetten of een lelijke muur, een vervallen schuur of tuinhuis aan het oog onttrekken. In enkele weken tijd maken ze heel lange gemakkelijk plooibare takken, die relatief eenvoudig te leiden zijn. Maar die lange scheuten kunnen zich ook tussen de delen van het dak wringen, waardoor de waterdichtheid van het gebouw bedreigd wordt. De plant wordt na enkele jaren heel zwaar. Je moet daarom een stevig raamwerk voorzien of een sterke boom kiezen. Soms begeeft de boom het onder het gewicht van de rozenstruik zoals de appelboom in foto 1 ineenstuikte onder het gewicht van 'Paul's Himalayan

Appelboom bezwijkt onder het gewicht van 'Paul's Himalayan Musk'

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

'Lykkefund' en 'Veilchenblau' in Mottisfont Abbey

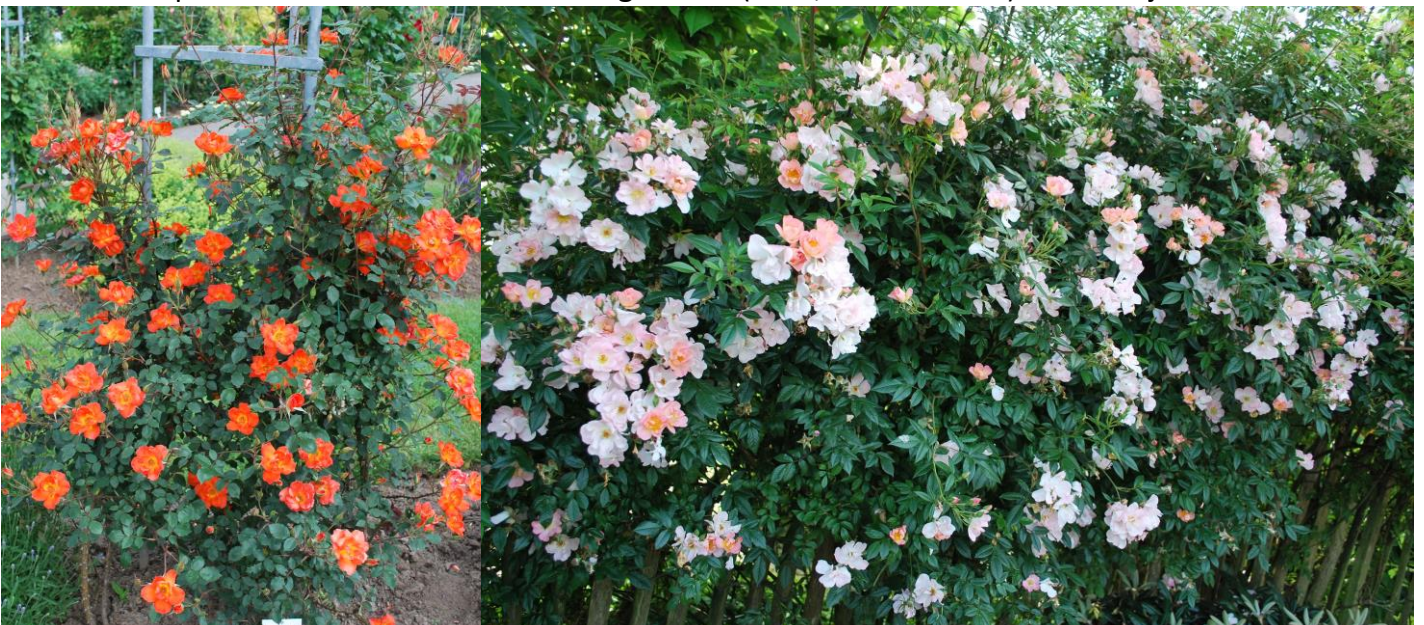
Musk' (1906, George Paul). Het is logisch dat na enkele jaren het geen plezier is om fruit te plukken uit een boom die ingepalmd is door een liaanroos. Liaanrozen worden ook gebruikt om pergola's en priëlen te versieren, zoals bijvoorbeeld met '**Lykkefund'** (1930, Aksel Olsen) op de achtergrond in foto 2. Op de voorgrond zien we een stevige constructie om '**Veilchenblau'** (1909, Johann Christoph Schmidt) te leiden. Andere mooie en goede liaanrozen zijn *Rosa filipes*

'Kiftsgate' (in 1954 geïntroduceerd door Graham Thomas), **'Kew Rambler'** (1913, Kew Gardens), **'American Pillar'** (1908, Dr. Walter Van Fleet), **'Bobby James'** (in 1960 gevonden door Graham Thomas), **'Minnehaha'** (1905, Michael Walsh) en **'Rambling Rector'** (1912, Daisy Hill Nurserie) worden niet hoger dan 8 meter

Deze liaanrozen bloeien slechts eenmaal, maar dan heel uitbundig. De kleine bloemen verschijnen in dichte trossen van enkele of dubbele bloemen. Ze worden daarom tijdens de bloei druk bezocht door insecten. De meesten krijgen in de herfst ook prachtige bottels, wat een vitaminerijke voeding is voor de vogels in de winter.

Herbloeiende liaanrozen

Dertig jaar geleden introduceerde Chris Warner een nieuwigheid: liaanrozen die meermaals bloeien tijdens de zomer: **'Warm Welcome'** (1991, Chris Warner), **'Little Rambler'** (1995, Chris Warner) en **'Open Arms'** (1995, Chris Warner) waren zijn eerste. De bloemen van 'Warm Welcome' zijn vurig oranje. 'Little Rambler' heeft trossen van een twintigtal kleine lichtroze tot witte dubbele geurige bloemen. 'Open Arms' heeft halfopen lichtroze bloemen. **'Rambling Rosie'** (2001, Colin Horner) is een bijzonder sterke en

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

gezonde roos met trossen rode bloemen. Sommige bloemblaadjes hebben een met losse hand getrokken witte penseelstreep. **'Purple Skyliner'** (2002, Frank Cowlshaw) heeft licht paarse tot mauve bloemblaadjes en lijkt wat op de meer dan honderdjarige 'Veilchenblau' (1909, Johann Schmidt). Dit nieuwe type van rozen is ideaal voor kleinere tuinen. Ze worden twee tot maximaal drie meter hoog en zijn gemakkelijk te leiden.

Het is logisch dat de grote firma's deze trend volgden. Rosen Tantau heeft in haar catalogus **'Perennial Blue'**, **'Perennial Blush'**, **'Perennial Domino'** en **'Perennial Rosali'**. Blue en Blush werden veredeld door Brit Bernard Mehring, Domino en Rosali zijn veredelingen van de firma Tantau. Domino kan tot 3,5 m hoog klimmen. 'Perennial Domino' werd door de leden van de Duitse rozenvereniging gekozen tot roos van het jaar 2022. De bloemen verschijnen in trossen en zijn respectievelijk paars, bleekroze, rood en roze. Deze firma heeft de heel lage klimmers ondergebracht in de Starlet groep. **'Melina'** met violette-roze bloemen is de geurige koploper en wordt 1,5 meter tot 2 meter hoog en 80 cm breed. **'Lola'** is kersrood

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

en **'Alina'** heeft roze naar roomwit verkleurende bloemen. De rozen van de Starlet groep groeien ook goed in een grote bak om het terras of het balkon op te fleuren.

De firma Kordes bracht onlangs de Siluetta®-reeks uit: **'Crimson Siluetta®'**, **'Lavender Siluetta®'**, **'Purple Siluetta®'**, **'Romantic Siluetta®'**, **'Sunny Siluetta®'** en **'Sweet Siluetta®'**. **'Romantic Siluetta®'** geurt aangenaam en heeft goed gevulde dichte trossen bloemen met een diameter van 4 tot 5 cm waarvan de roze knoppen openen naar witte bloemen met licht violette randen.

Zijn herbloeiende liaanrozen werkelijk zo nieuw?

De bloeiwijze van deze klimmers is dezelfde als die van liaanrozen: grote trossen van kleine bloemen. Dat komt omdat ze afstammen van *Rosa multiflora*. *Rosa multiflora adenochaeta*, *Rosa moschata plena* (gevonden in 1513!) en *Rosa moschata 'Autumnalis'* hebben dezelfde bloeiwijze en herbloeien tijdens de zomer. De Noisette-roos **'Narrow Water'** werd in 1883 gevonden nabij het gelijknamige kasteel in Ierland. Het is een sport van de eveneens regelmatig bloeiende **'Nastarana'** die in 1879 door Ernest François Pissard in Iran werd gevonden. De multiflora hybride **'Ghislaine de Féligonde'** (1916, Eugène Turbat), wordt ook dikwijls geklasseerd als een moschata-hybride. Beide bloeien meerdere keren tijdens de zomer met grote trossen geurende bloemen met een diameter van 4 centimeter. De eerste twee hebben licht roze bloemen, de derde abrikooskleurige naar geel evoluerende bloemen. Ze stammen alle af van *Rosa moschata*.

'Darlow's Enigma', midden oktober (foto: JR)

Veel moschata-hybriden kunnen gebruikt worden als meermaals bloeiende klimrozen. **'Moonlight'** (1913, Joseph Pemberton) en **'Buff Beauty'** (1939, John Bental) kunnen toegepast worden als goed herbloeiende klimrozen. Dit geldt ook voor **'Darlow's Enigma'** die in 1993 werd gevonden door Mike Darlow en

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

vermoedelijk de roos 'Cascadia' uit 1922 is van George Thomas of 'Snowstorm' (1907) van George Paul. Zo te zien zijn 'herbloeiende liaanrozen' toch weer niet zo nieuw. Ze zijn er al enkele eeuwen. De introducties van Chris Warner hebben ze weer terug in beeld gebracht. Bij alle moschata-hybriden staan de bloemen in grote trossen. Ze bloeien van eind mei tot de late herfst en op het eind van het seizoen zijn de kleuren het mooist.

Ook veel moderne moschata hybriden komen in aanmerking als herbloeiende lagere rambler. Meestal worden ze gegroepeerd onder heesters. Van Louis Lens is zeker '**Guirlande d'Amour**' met goed geurende witte bloemen de meest bekende. In tegenstelling tot de jonge twijgen zijn de oudere takken moeilijk te leiden. Daarom is het nodig om regelmatig de oudste takken zo dicht mogelijk tegen de oculatie af te

knippen. Dat stimuleert de plant om vanaf de voet nieuwe lange scheuten te maken. Zo blijft deze goed gezonde struik ook lager dan twee meter. '**Annelies**' heeft in warme periodes witte en in koelere tijden roze bloemen die een lichte frisse bloemengeur verspreiden. Ook '**Waterloo**' met trossen van witte bloempjes kan met een gepaste steun boven twee meter uitgroeien. '**Patricia Beucher**' en '**Plaisanterie**' brengen meer kleur in de tuin. De eerste bloeit in verschillende tinten roze, de tweede heeft trosjes van enkele bloemen in roze, oranje en gele tinten.

'**La Feuillerie**'® van Lens Roses heeft botergele gevulde bloemen en wordt als klimmer ongeveer twee meter. Hun nieuwste '**Millie Fleur**'® bloeit haast continu met halfgevulde kleine roze bloemen en heel opvallende gele meeldraden. De bloemen geuren heerlijk. '**Lens Flair**', uitgebracht ter gelegenheid van 150 jaar Lens Roses, heeft grote enkele zalmroze bloemen die geleidelijk lichter worden en een aangename bloemengeur hebben. '**Guirlande Rose**' is de reus tussen de herbloeiende liaanrozen. Ze kan ruim vier meter bereiken. Een roos, die heel de zomer bloeit met geurige witte enkele bloemen en in de herfst heel veel kleine orangerode botteltjes heeft, is '**Musquée sans soucis**' van Ivan Louette. Deze moschatahybride wordt als heester twee meter hoog en bijna even breed. Als klimroos toegepast, kan hij tot drie meter hoog worden.

'**New Dreams**' en '**Perfume Dreams**' van Martin Vissers kunnen zeker beschouwd worden als herbloeiende liaanrozen. De lichtroze knoppen van 'New Dreams' openen naar gevulde pastelabrikooskleurige bloemen. 'Perfume Dreams'® met gevulde heel geurige witte bloemen won in 2019 de Gouden Roos van Den Haag.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 22.2 maart-april 2022

*Het is waanzin
om alle rozen te haten
omdat je met één doorn gekrabd bent,
om alle dromen op te geven
omdat één ervan niet uitkwam,
om alle pogingen op te geven
omdat één van hen faalde.
Het is dwaasheid om al je vrienden te veroordelen
omdat iemand je heeft verraden,
om niet langer in liefde te geloven
gewoon omdat iemand je ontrouw was of niet
meer van je hield,
om al je kansen om gelukkig te zijn weg te gooien
omdat er iets is mis gegaan.
Er zal altijd een andere gelegenheid zijn,
een andere vriend,
een andere liefde,
een nieuwe kracht.
Voor elk einde,
is er altijd een nieuw begin..
En nu is hier mijn geheim,
een heel eenvoudig geheim:
Het is alleen met het hart
dat men goed kan zien;
wat essentieel is,
is onzichtbaar voor het oog."
Antoine de Saint-Exupéry
De kleine prins, 1943.*

Verantwoordelijke uitgever: Jos Rogiers
Werkten mee aan deze nieuwsbrief: Berna, Roger, Martin Vissers en Jos.

©voorzitter@rozenvrienden.be